

By a *Soifayr* of the city

בסופר מתא –

OVERVIEW

The גמרא answered that when the ברייתא stated that one may not rent out his house to a סופר, it meant a סופר מתא (not a 'regular' teacher of children). There is a dispute between רש"י and תוספות how to explain מתא.

אין נראה לפרש כפירוש הקונטרס¹ דסופר מתא היינו מלמד תינוקות של כל העיר -
It does not appear to be correct to explain מתא סופר to mean as רש"י explained it that a סופר מתא is the teacher of the small children of the entire city -
דאיכא קול גדול -

So there is much noise (therefore it is prohibited to rent him a house in the השותפין). The reason פרש"י rejects תוספות is -

דהא לקמן² אמר רבא מקרי דרדקי וסופר מתא כמותרין ועומדין³ -
סופר מתא רבא ruled that one who teaches small children to read, and a סופר מתא are considered as if they were duly forewarned, תוספות asks according to פרש"י -

כיון דאשמועינן דמקרי דרדקי הוי פסידא דלא הדר הוא הדין מלמד כל תינוקות העיר -
Since רבא informed us that a מקרי דרדקי (who is negligent) is considered a damage that cannot be repaired, the same should apply to a סופר מתא who, according to רש"י is the teacher of all the city's little children -
ואמאי איצטריך תו למינקט סופר מתא⁴ -

So why was it necessary for רבא to also mention סופר מתא, it is obvious!

פרש"י elsewhere: תוספות rejects another

ואין לפרש נמי כפירוש הקונטרס בהמקבל (בבא מציעא דף קט,ב)⁵ סופר מתא מספר אנשי העיר -
ספר מתא that פרק (המקבל) [השואל] רש"י explains it in רש"י explains it as -
ספר מתא means the barber for the city people -

דהא קרי⁶ הכא בברייתא סופר -

¹ actually writes, בסופר רש"י. It is not clear how תוספות understood this רש"י. מלמד תינוקות העיר ומושיב מלמדים תחתיו והוא מורה את כולם איך יעשו ויש שם קול גדול.

² See כא,ב.

³ This means that if they are negligent in performing their duties, they can be discharged without any additional warning. Their negligence causes irreparable damage.

⁴ If a teacher of one class is considered forewarned because of the irreparable damage he can cause if he is negligent, how much more so this applies to the master teacher of the whole city! See however רש"י there מתא סופר ד"ה that it refers to a scribe (not a master teacher). See 'Thinking it over'.

⁵ This is amended to read פ"א קמוצה, ספר מתא (without a וי"ו), פרק השואל צ"א, not סופר מתא. Perhaps the text in תוספות here should be amended to read ספר (not סופר). A ספר (סמ"ך פתחה, פ"א קמוצה) ספר is indeed a barber.

⁶ The הגהות הב"ה amends this to read קרי ליה הכא (instead of קרי הכא).

For in the ברייתא here he is called 'סופר' (a teacher or scribe), not a ספר (barber) –

תוספות offers his interpretation of a סופר מתא:

אלא נראה כמו שפירש רבינו חננאל סופר מתא כותב שטרות העיר -

Rather תוספות prefers how the ר"ה explains it that סופר מתא means the scribe who writes the documents for the people in the city –

ולחכי' חשיב ליה לקמן פסידא דלא הדר אם נכתב השטר⁸ שלא כדין:

And therefore the גמרא considers a mistake of the סופר מתא as an irreparable damage, for if the document is written improperly there is no recourse.

SUMMARY

סופר מתא can mean a master teacher, (a barber?), or the city scribe for documents.

THINKING IT OVER

1. Why does not תוספות cite פרש"י on the ב' עמוד that סופר מתא means a לבלר (a scribe)?⁹
2. According to the ר"ה that a סופר מתא writes the שטרות העיר, why indeed, can one prevent someone from renting him a house בהצר השותפין?

⁷ We can understand if סופר מתא means a teacher why it is a פסידא דלא הדר (see ד"ה ומקרי (תוס' כא,ב ד"ה ומקרי), however תוספות feels it necessary to explain why by a scribe it is a פסידא דלא הדר.

⁸ If for instance it was a note of debt and the סופר entered the wrong amount, either the מלוה or the לווה will lose.

⁹ See (עד"ז) בנחלת משה.